

at Administrationen jo kunde have stillet saadanne Betingelser ved Affattelsen af Kontrakten tidligere; men man har ikke gjort det. Det er altsaa givet, at det ikke nytter noget, at Regeringen har siddet inde med denne Magt til at lade Kontrakterne affatte paa den Maade, vi have ønsket. Derfor have vi anset det for formaalstjenligt, anset det for vor Pligt direkte at stille dette Forslag, som nærmest indeholder en Opfordring til Regeringen om her ved denne Lejlighed at søge at sikre Mandskabets Foreningsret. Det er jo en Ret, som er givet Borgerne ifølge Grundloven. Jeg skal tillade mig at citere nogle Sætninger af Grundlovens § 87. Der siges: „Borgerne have Ret til uden foregaaende Tilladelse at indgaa Foreninger i ethvert lovligt Øjemed. Ingen Forening kan ophæves ved en Regeringsforanstaltning“. Vi se, at der herigennem er sikret Borgerne en af de største og betydningsfuldste Rettigheder i Samfundet, men vi se tillige, at denne Ret er bleven krænket paa det groveste af en Privatmand, fordi han staar som den rige og mægtige paa den ene Side, medens der paa den anden Side staar de fattige Arbejdere, som maa sælge deres Arbejdskraft for enhver Pris. De have ikke alene maattet finde sig i at se deres Løn reduceret med 25 pCt., fra 60 Kr. til 45 Kr. maanedlig, men efter at man har gjort det, har det endnu ikke været nok for dette store, mægtige Selskab, men saa forlanger man yderligere, at Arbejderne for at faa Lov til at arbejde for denne meget tarvelige Løn maa give Afkald paa den Ret, som ellers er sikret enhver Borger ifølge Grundloven. Den højtærede Minister udtalte, at hvis han skulde se paa Sagen som Privatmand, ikke som Minister, havde den hans fulde Sympati, og jeg tror, at han her har udtalt, hvad ethvert rettænkende og velmenende Menneske føler i denne Sag. Der er ingen, synes jeg, som her kan holde med Direktør Brandt, som kan andet end opfatte det skete, hvad ogsaa den ærede Ordfører udtalte, som et Overgreb, og som i høj Grad maa misbillige, at han benytter sin Magt i dette Tilfælde til at kue Sømandsstanden. Men det er beklageligt, at den højtærede Minister mente, at han ikke havde Myndighed til at gøre noget til Bedste for Arbejderne i denne Sag. Jeg troede dog i Virkeligheden ikke, at Regeringen er saa magtesløs, som den højtærede Minister vil give det Udseende af. Jeg tror i Virkeligheden, at Regeringen sidder inde med saadanne Magtmidler, at den meget godt

kunde komme Arbejderne til Hjælp, blot den alvorlig vilde det. I andre Lande og i andre Lovgivninger har dette Spørgsmaal været fremme, og jeg vil her tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at man f. Eks. i flere af de forenede Stater i Nordamerika har indført Bestemmelser som denne, at det er forbudt saavel Privatmænd som Selskaber at kræve af en Arbejder, som skal antages i Tjeneste, at han for at faa denne Tjeneste skal udtræde af en eller ander lovlig Forening, hvoraft han er Medlem. Man ser altsaa, at man andre Steder ikke er vegen tilbage for de Vanskeligheder, som kunne vise sig. Man har løst Spørgsmaalet og løst det saaledes, at Arbejdernes Foreningsret er bleven dem tilsikret. Som Forholdet er nu, er den Ret, som gives ifølge Grundlovens § 87, et tomt og dødt Bogstav. Den har Betydning for mange Mennesker, nemlig for de velstillede Klasser i Samfundet, fordi ingen vover at krænke deres Ret, men for Arbejderne er denne Ret et dødt og tomt Bogstav, som ingen Betydning har i det praktiske Liv. De ere nødte til at bøje sig for Forholdene, som de ere, og de Betingelser, som stilles dem fra Arbejdsgivernes Side.

Hvis det virkelig er saaledes, at den højtærede Minister ingen Myndighed har, anser jeg det for meget sørgeligt. Jeg synes, det er en Falliterklæring fra Regeringens Side, at den i et Forhold som dette, som har en saa stor Betydning og maaske kan faa endnu mere vidfrækkende Betydning, end det har i Øjeblikket, maa erklære sig magtesløs. Det synes mere og mere her i vort Land at blive saaledes, som det er i mange andre Landes Lovgivninger, at der ved Siden af Lovgivningsmagten staar en anden Magt, at der ved Siden af Lovgivningsmagtens to Ting staar et tredje Ting, som udøver sin store Indflydelse. Lovgivningsmagten kan bestemme visse Ting, men ved Siden af eller bagved staar et tredje Ting, repræsenteret af de store Banker, Pengemænd og andre Magthavere, og deres Villie bliver i mange Tilfælde den gældende og afgørende, saa at Lovgivningsmagten og Regeringen trækker det korteste Straa og ikke er i Stand til udføre, hvad de ønske, fordi dette tredje Ting, som staar tilbager trukket, i Virkeligheden er det, der sidder inde med den praktiske Magt. Saaledes synes det ogsaa at være her, at det er dette store, rige Dampskibsselskab, repræsenteret af Direktør Brandt, der har den virkelige Magt, medens den paagældende Minister maa er-